

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

- Huolehdi, että mikrofonisi ja kamerasi ovat kiinni esitysten ajan.
- Keskustelukenttää voi käyttää kysymyksiin ja kommentointiin.
- Webinaari tallennetaan. Esitysmateriaali ja linkki tallenteeseen tulee hankkeen sivulle:
<https://karvi.fi/ammattillinen-koulutus/oppimistulosten-arvioinnit/liiketoiminnan-perustutkinnon-lahiesimiestyon-ammattitutkinnon-seka-johtamisen-ja-yritysjohdamisen-erikoisammattitutkinnon-arviointi/>
- Selvityksen raportti on luettavissa:
<https://karvi.fi/publication/ammattillinen-osaaminen-ja-pedagoginen-toiminta-liiketoiminnan-perustutkinnossa-lahiesimiestyon-ammattitutkinnossa-ja-johtamisen-ja-yritysjohdamisen-erikoisammattitutkinnossa/>

Kehittämiswebinaari - ammatillinen osaaminen ja pedagoginen toiminta liiketalouden, lähiesimiestyön ja johtamisen tutkinnoissa

Ohjelma klo. 13.00-15.30

Tilaisuuden avaus

Arvioinnin keskeiset tulokset ja kehittämissuositukset

Veera Hakamäki-Stylman, Paula Kilpeläinen, Karvi & arviointiryhmä

13.50 Kommenttipuheenvuorot

Miten liiketoiminnan, lähiesimiestyön ja johtamisen koulutusta tulisi kehittää arvioinnin tulosten perusteella?

Taija Paasilinna OPH, Minna Taivassalo OPH, Anna Mari Leinonen Johtamisen ja isännöinnin työelämätoimikunta

14.15 Tauko

14.25 Hyvien käytäntöjen esittely

Henkilökohtaistamisella kohti parempia Yto-valmiuksia

koulutuspäällikkö Mika Orenius, Mercuria kauppapilaitos

Miten varmistamme ja kehitämme työpaikkaohjaajien osaamista? Kehitysjohtaja Satu Neuvonen, Tampereen aikuiskoulutuskeskus TAKK

Kysymyksiä ja keskustelua

15.30 Tilaisuus päättyy

Taustaksi

- Arviointi on osa ammatillisen koulutuksen kansallista oppimistulosten arviointia, jonka tavoitteena on tuottaa tietoa tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisesta sekä osaamisen tasosta
 - Oppimistulosarvioinneilla kehitetään myös koulutusta, tuetaan oppimista sekä varmistetaan ammatillisen koulutuksen laatua
- Liiketalouden, lähiesimiestyön ja johtamisen tutkintojen arviointi perustui Karvin laatimaan suunnitelmaan vuosina 2021–2025 arvioitavista tutkinnoista.

Arviointiaineisto ja -kysymykset

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Arviointikysymykset ja -aineisto

TUTKINTOJEN PERUSTEET

ARVIOINTIKYSYMYKSET

Mikä on koulutuksen järjestäjien pedagogisen toiminnan laatu (vahvuudet ja kehittämistarpeet)?

Miten hyvin opiskelijat ovat saavuttaneet tutkinnon perusteiden tavoitteet ja mitkä ovat osaamisen vahvuudet ja kehittämistarpeet?

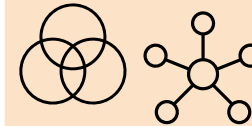
Millaiset valmiudet koulutus antaa työelämään ja jatko-opintoihin?

**PALAUTE-
RAPORTIT
KOULUTUKSEN
JÄRJESTÄJILLE**

**KANSALLINEN
TULOSRAPORTTI**

**TULOS/
KEHITTÄMIS-
WEBINAARI**

ARVIOINTIAINEISTO

**Koulutuksen
järjestäjien
itsearviointi**

Koski-aineisto
(arvosanat,
näyttöympäristöt,
arvioijat)

Amispalaute

Työelämäpalaute

eHoks

Arviointiryhmä

- Veera Hakamäki-Stylman, arviointiasiantuntija, KARVI
- Paula Kilpeläinen, johtava arviointiasiantuntija, KARVI
- Pia Hemmilä, opetusalan päällikkö, koulutuskeskus Salpaus
- Sanna Möller-Aaltonen, asiakkuusjohtaja, Suomen yrittäjäopisto
- Mika Orenius, koulutuspäällikkö, Mercuria kauppapilaitos
- Sirpa Tulimaa, kehittämispäällikkö, Management Institute of Finland MIF Oy

Arviointiaineisto

Aineisto	Liiketoiminnan perustutkinto (n)	Lähiesimiestyön ammattitutkinto (n)	Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto (n)
Koulutuksen järjestäjät	55	58	49
Opiskelijat	23 755	4 651	3 652
Ammatilliset tutkinnon osat	112 399	13 350	10 008
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet	332 839	-	-
Koulutuksen järjestäjien itsearviointit	53	55	48
Amispalaute	5834–8435	2363–2588	1792–2032
Työelämäpalaute	10 496	1 555	1 022
eHOKS	34 532	13 371	11 399

- Perustutkinnon arviointiaineisto kerättiin 1.8.2018 voimaan tulleiden tutkinnon perusteiden mukaan toteutetusta koulutuksesta ja opiskelijoilta, jotka aloittivat opinnot 1.8.2019 tai myöhemmin.
- Ammattitutkinnon arviointiaineisto kerättiin 1.7.2018 ja erikoisammattitutkinnon 1.1.2019 voimaan tulleiden tutkinnon perusteiden mukaan toteutetusta koulutuksesta ja opiskelijoilta, jotka aloittivat opinnot 1.8.2020 tai myöhemmin.
- Opiskelijaa ja koulutusta koskeva tieto on koottu perustutkinnon osalta 1.8.2019-31.1.2023 ja ammatti- ja erikoisammattitutkintojen osalta 1.8.2020-31.1.2023 väliseltä ajalta.

Taustatietoa opiskelijoista, koulutuksesta ja suoritetujen tutkinnon osien määristä

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Opiskelijoiden taustatietoja

- Aineisto sisälsi yhteensä 32 058 opiskelijan tietoja
- Perustutkinto-opiskelijoista reilu kolmannes (37 %) alle 18-vuotiaita; at:ssa ja eat:ssa eniten 35-44-vuotiaita
- Liiketoiminnan pt:ssa 16 % muun kuin suomen- tai ruotsinkielisiä; at:ssa ja eat:ssa alle 5 %
- Kaikissa tutkinnoissa enemmistö opiskelijoista naisia (62-73 %)
- Noin 90 % kaikkien tutkintojen opiskelijoista suoritti koko tutkintoa
- Pt:ssa 12 %:lla vain oppisopimus, at:ssa ja eat:ssa lähes kaikilla oppisopimus

Opiskelijoiden taustatietoja

• Koulutustausta (lähde Amispalaute):

	Peruskoulu, keskikoulu tai vastaava	Ammatillinen tutkinto tai opistoasteen tutkinto	Lukio/lyhioppilastutkinto	Ammattikorkeakoulututkinto	Yliopistotutkinto	Valmentava koulutus ennen tutkintoon hakeutumista	Ulkomailla suoritettu tutkinto
Liiketoiminnan perustutkinto	50 %	28 %	9 %	4 %	4 %	3 %	1 %
Lähiesimiestyön ammattitutkinto	4 %	52 %	4 %	28 %	12 %	0 %	0 %
Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto	1 %	31 %	4 %	31 %	33 %	-	0 %

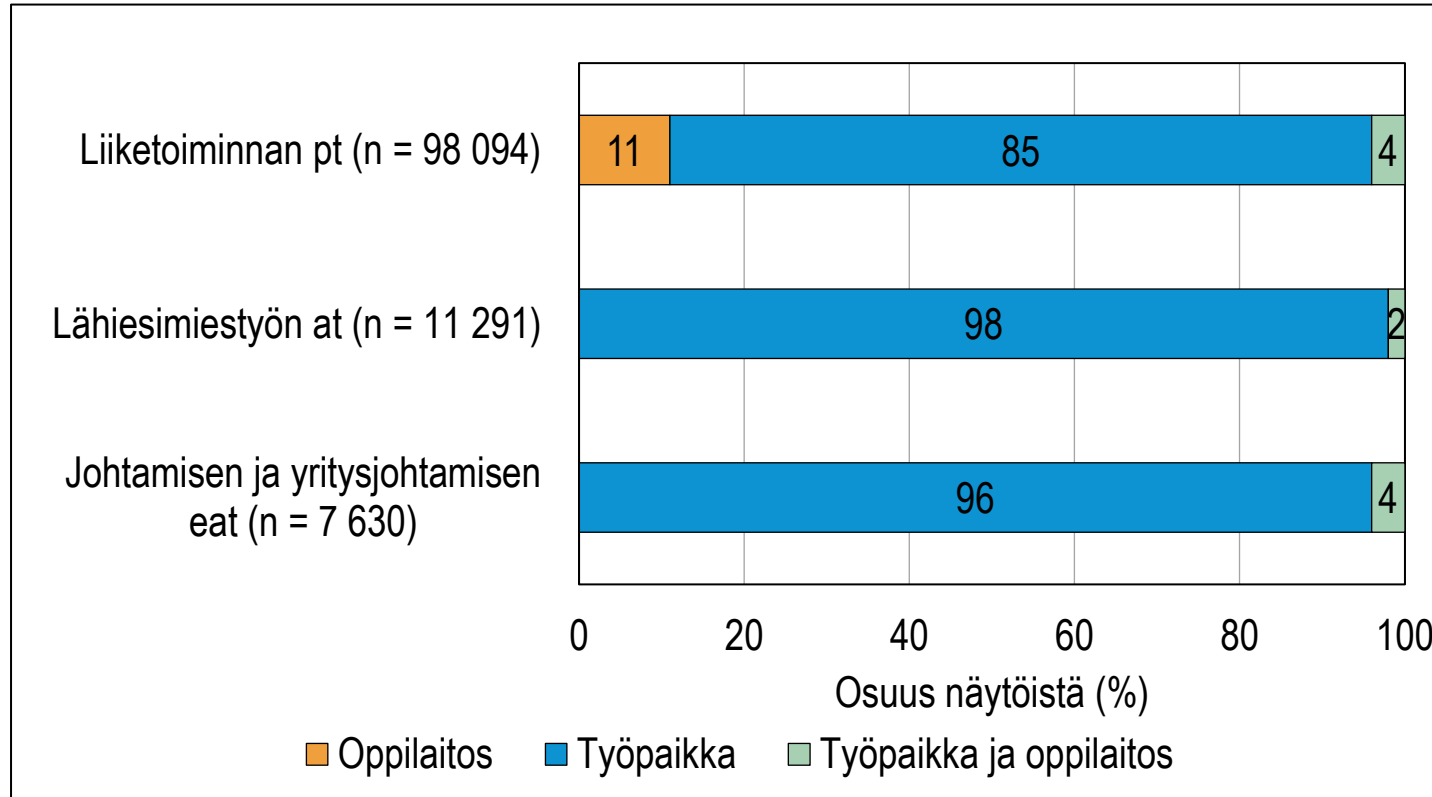
• Hakuväylä (lähde Amispalaute):

- PT: 50 % yhteishaku, 42 % jatkuva haku, 8 % työvoimakoulutus
- AT: 12 % yhteishaku, 69 % jatkuva haku, 19 % työvoimakoulutus
- EAT: 10 % yhteishaku, 75 % jatkuva haku, 15 % työvoimakoulutus

Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen, mukauttaminen ja poikkeaminen

- **Liiketoiminnan perustutkinnossa**
 - Noin 3 % pakollisista ammatillisista tutkinnon osista tunnustettu aiemmin hankitulla osaamisella
 - Yhteisten tutkinnon osien pakollisista osa-alueista tunnustettu aiemmin hankitulla osaamisella 32 %
- **Vain yksi prosentti ammatti- ja erikoisammattitutkintojen ammatillisista tutkinnon osista oli tunnustettu aiemmin hankitulla osaamisella**
- **Arvioinnin mukautuksia ja/tai ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeamisia alle prosentissa pakollisista suorituksista (erityisoppilaitoksissakin alle 5 %)**

Näyttöympäristöt

Työpaikkanäyttöjen osuus koulutuksen järjestäjillä liiketoiminnan perustutkinnossa (n = 55)	n	%
Kaikki näytöt työpaikalla	7	13
Yli 90 % näytöistä työpaikalla	25	45
80–90 % näytöistä työpaikoilla	11	20
60–79 % näytöistä työpaikoilla	10	18
Alle 60 % näytöistä työpaikoilla	2	4
Yhteensä	55	100

- **Liiketoiminnan perustutkinnossa oppilaitosnäyttöjen osuus yli 50 % seuraavissa tutkinnon osissa: Tapahtumatuotanto, Yritystoiminnan suunnittelu, Projektissa toimiminen, Yrityksessä toimiminen**
- **Erityisoppilaitoksissa oppilaitoksissa toteutettujen näyttöjen osuus noin kolmannes (32 %)**

Näytön arvioijat

Näytön arvioija	Liiketoiminnan pt		Lähiesimiestyön at		Johtamisen ja yritysjohtamisen eat	
	n	%	n	%	n	%
Kaksi tai useampi opettaja	14 670	14	867	7	798	9
Opettaja ja työelämän edustaja	87 135	84	11 464	91	8 016	89
Opettaja	389	0	0	0	1	0
Muu	2 033	2	245	2	198	2
Yhteensä	104 227	100	12 576	100	9 013	100

- **Liiketoiminnan perustutkinnossa oppilaitoksessa** toteutetut näytöt useimmiten (78 %) kahden tai useamman opettajan arvioimia
- **Liiketoiminnan perustutkinnossa työpaikalla** toteutetut näytöt lähes aina (94 %) opettajien ja työpaikkaohjaajien yhdessä arvioimia

Keskeisiä tuloksia koulutuksen järjestäjien pedagogisesta toiminnasta

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Arvioinnin kohteet koulutuksen järjestäjien itsearvioinnissa

Teema I HOKS-prosessi

- Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadinta, päivittäminen ja HOKS-prosessin kehittäminen

Teema II Opetus- ja ohjaushenkilöstön sekä työpaikkaohjaajien osaamisen kehittäminen

Teema III Osaamisen hankkiminen osoittaminen ja arviointi

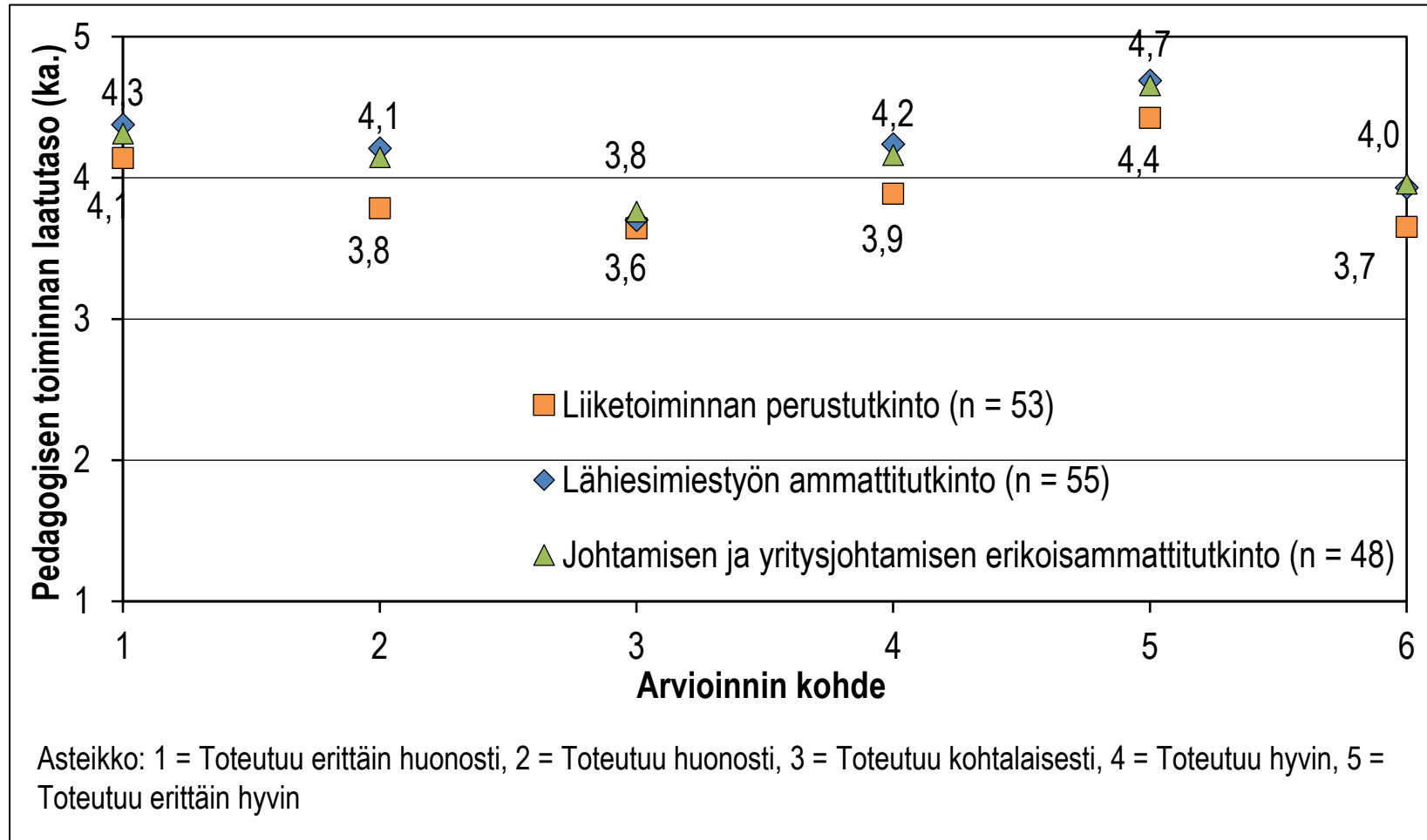
Teema IV Valmistuneiden osaaminen

- Osaaminen
- Työelämä- ja jatko-opintovalmiudet

Teema V Pedagogisen toiminnan seuranta, arviointi ja kehittäminen

- Tutkinnon osien toteuttamis- ja arviointikäytäntöjen sekä arvosanojen seuranta
- Johdon tuki pedagogisen toiminnan kehittämiseen
- Eri tahojen osallistuminen pedagogisen toiminnan kehittämiseen

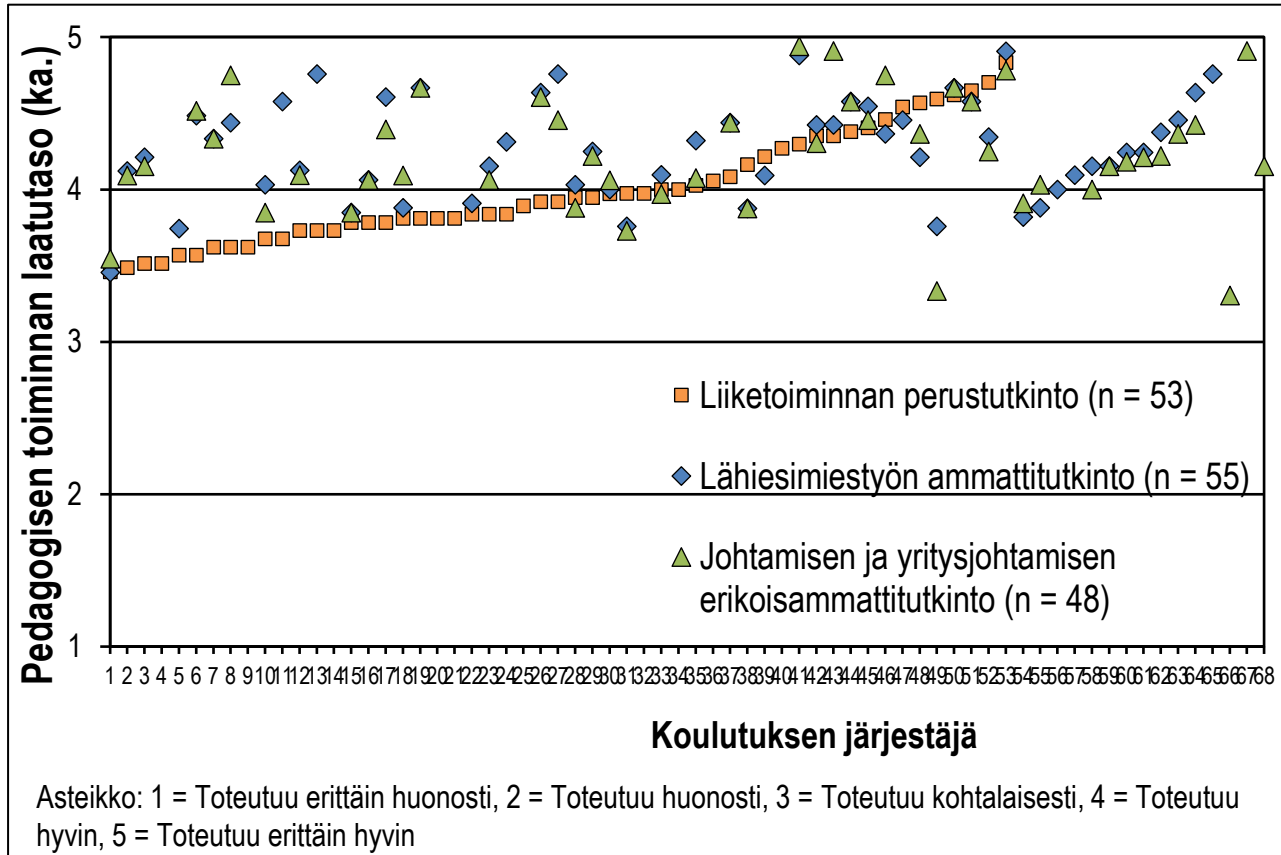
Pedagogisen toiminnan laatutaso

Arvioinnin kohteet:

1. Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadinta ja päivittäminen
2. Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittäminen
3. Työpaikkaohjaajien osaamisen kehittäminen
4. Osaamisen hankkiminen
5. Osaamisen osoittaminen ja arviointi
6. Pedagogisen toiminnan seuranta, arviointi ja kehittäminen

Pedagogisen toiminnan laatu koulutuksen järjestäjittäin ja eri tutkinnoissa

- Kaikissa tutkinnoissa valtaosa järjestäjistä arvioi pedagogisen toimintansa laadun toteutuvan hyvin (ka. 3,55–5,00)
- Yksittäiset järjestäjät arvioivat pedagogisen toimintansa laadun toteutuvan kohtalaisesti
- Yksikään järjestäjä ei arvioinut pedagogisen toiminnan laatua huonoksi

Vahvuuksia koulutuksen järjestäjien pedagogisessa toiminnassa

Pedagogisen toiminnan linjaukset ja yksilöllisten opintopolkujen toteutuminen

- HOKSin laadinnan ja päivittämisen vastuunjaosta ja dokumentoinnista sopiminen
- Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen HOKSia laadittaessa
- Opiskelijoiden yksilölliset valinnanmahdollisuudet opinnoissa (at ja eat)
- Puuttuvan osaamisen hankkimisen suunnittelu
- HOKSin päivittäminen opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden mukaan opintojen aikana
- Opiskelijoiden eteneminen opinnoissaan oman aikataulun mukaan

Vahvuuksia koulutuksen järjestäjien pedagogisessa toiminnassa

Työpaikalla tapahtuva oppiminen

- **Opiskelijan tarpeita vastaava ohjaus ja tuki työelämässä oppimisen aikana (at)**
- **Työelämässä oppimisen suunnittelu ja tavoitteista sopiminen yhdessä opiskelijan, opettajan ja työpaikkaohjaajan kanssa ennen työelämässä oppimisen aloittamista (at ja eat)**
- **Työelämässä oppiminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti**

Vahvuuksia koulutuksen järjestäjien pedagogisessa toiminnassa

Näytöt

- **Kaikissa tutkinnoissa näytöt toteutetaan pääosin työpaikoilla**
- **Näytön arvioinnissa useimmiten mukana opettaja ja työelämän edustaja**
- **Näyttöjen suunnittelu yhdessä opiskelijan, opettajan ja työelämän edustajan kanssa**
- **Työelämän edustajan perehdyttäminen osaamisen arviointiin**
- **Näyttöjen toteuttaminen työpaikoilla aidoissa työtehtävissä**
- **Näyttöjen sisältöjen vastaavuus tutkinnon osien ammattitaitovaatimukseen**
- **Työelämän edustajan osallistuminen osaamisen arviointiin**
- **Näyttöjen arviointi tutkinnon perusteiden arviointikriteereiden mukaisesti**
- **Opiskelijan itsearviointi näytössä**

Vahvuuksia koulutuksen järjestäjien pedagogisessa toiminnassa

Pedagogisen toiminnan seuranta arviointi ja kehittäminen

- **Näyttöjen toteuttamis- ja arviointikäytäntöjen sekä arvosanojen seuranta**
- **Opettajien osallistuminen pedagogisen toiminnan kehittämiseen**

Kehittämissuosituksset/pedagoginen toiminta

TULOS

Useilla koulutuksen järjestäjillä HOKS-prosessin toimivuuden seuranta ja arviointi sekä sen pohjalta tehtävä kehittäminen toteutuvat vain kohtalaisesti.

Työelämän osallistumisessa HOKSin laadintaan työelämässä oppimisen osalta on usealla koulutuksen järjestäjällä kehitettävää etenkin liiketoiminnan pt:n ja johtamisen ja yritysjohtamisen eat:n kohdalla

SUOSITUS

HOKS-prosessin toimivuutta tulee tarkastella ja kehittää säännöllisesti seuranta- ja arviointitiedon pohjalta

HOKS-prosessin eri vaiheiden toimivuuden tarkastelun tulee olla suunnitelmallista ja siinä tulee osallistaa opiskelijoita sekä opetus- ja ohjaushenkilöstöä.

Kehittämissuosituksset/pedagoginen toiminta

TULOS

Työpaikkaohjaajien rooli, tehtävät ja vastuut eivät ole aina selkeät lähiesimiestyön ammattitutkinnossa ja johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnossa.

Työpaikkaohjaajien sitoutuminen voi olla haasteellista, jos ohjausrooli nähdään kertaluontoisena ja se on sidottu vain yhteen opiskelijaan.

SUOSITUS

Työpaikkaohjaajien ja opetus- ja ohjaushenkilöstön tehtävistä ja vastuista tulee sopia oppilaitosten ja työpaikkojen kesken. Lisäksi koulutuksen järjestäjien tulee varmistaa, että opiskelijat ja työpaikkaohjaajat saavat tarvitsemansa ohjauksen ja tuen työelämässä oppimisen aikana.

On tärkeää saada työpaikkaohjaajat sitoutumaan tehtäväänsä jo heti työelämässä oppimisen alussa esimerkiksi perehdytyksen ja yhteisen keskustelun kautta.

Tehtävään ja ohjaukseen sitoutunut työpaikkaohjaaja edistää laadukkaan koulutuksen toteutumista ja opiskelijoiden opinnoilleen asettamiensa tavoitteiden saavuttamista.

Kehittämissuosituksset/pedagoginen toiminta

TULOS

Liiketoiminnan perustutkinnossa koulutuksen järjestäjien välillä on vaihtelua työpaikkanäyttöjen osuuksissa.

Reilu kymmenesosa liiketoiminnan perustutkinnon näytöistä on arvioitu ilman työelämän edustajaa. Lisäksi työelämän edustajat osallistuvat harvoin oppilaitosnäyttöjen arviointiin.

SUOSITUS

Näyttöjen toteuttamista aidoissa työelämän tilanteissa tulee lisätä niissä liiketoiminnan perustutkinnon tutkinnon osissa, joissa oppilaitoksessa toteutettujen näyttöjen osuus on keskimääräistä korkeampi. Myös työelämän edustajien osallistumista oppilaitoksissa järjestettävien näyttöjen arviointiin tulee lisätä.

Työelämän edustajien osallistamisessa näyttöjen arviointiin voidaan myös hyödyntää digitaalisia sovelluksia ja virtuaalisia ympäristöjä

Kehittämissuosituksset/pedagoginen toiminta

TULOS

Työpaikkaohjaajien osaamisen varmistamisessa ja kehittämisessä on useilla koulutuksen järjestäjillä kehitettävää

Työpaikkaohjaajat tarvitsisivat lisää perehdytystä tutkinnon perusteisiin, erilaisten oppijoiden huomioimiseen sekä työelämässä oppimisen periaatteiden tuntemukseen

SUOSITUS

Työpaikkaohjaajien ohjaus- ja arviointiosaamista tulee vahvistaa.

Säännöllinen yhteydenpito ja keskustelu työpaikkaohjaajien kanssa, asioiden läpikäyminen ohjauskäynnillä tai HOKS-keskustelussa sekä henkilökohtaiset ja ryhmäkohtaiset perehdytykset ovat esimerkkejä oppilaitosten toimivista tavoista varmistaa ja kehittää työpaikkaohjaajien osaamista.

On tärkeää, että oppilaitosten lisäksi myös työpaikat tukevat ja kannustavat työpaikkaohjaajia osallistumaan perehdytyksiin ja osaamisen kehittämiseen.

Kehittämissuosituksien/pedagoginen toiminta

TULOS

Opettajien työelämäosaamisessa on etenkin liiketoiminnan perustutkinnon kohdalla kehitettävää

SUOSITUS

Opettajia tulee tukea ja kannustaa osaamisen jatkuvaan kehittämiseen. Erityisesti opettajien työelämä- ja ammattialakohtaista osaamista tulee vahvistaa esimerkiksi työelämäjaksojen avulla.

Opettajien säännölliset työelämäjaksot ja aktiivinen yhteistyö työelämän kanssa ovat hyviksi koettuja tapoja ylläpitää ja kehittää osaamista.

Koulutuksen järjestäjien johdolla on olennainen rooli opettajien työelämäjaksojen järjestämisen mahdollistamisessa ja ennen kaikkea siinä, kuinka opettajia kannustetaan päivittämään omaa osaamistaan työelämässä

Kehittämissuosituksset/pedagoginen toiminta

TULOS

Pedagogisen toiminnan seuranta, arviointi ja kehittäminen on yksi keskeisimmistä koulutuksen järjestäjien kehittämistarpeista

Etenkin työelämän edustajien ja opiskelijoiden osallistamisessa pedagogisen toiminnan kehittämiseen on useilla koulutuksen järjestäjillä parannettavaa.

SUOSITUS

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen tulee sitoa systemaattiseksi osaksi oppilaitosten käytännön toimintaa ja arjen prosesseja.

Toiminnan arvioinnin tulee perustua koulutuksen järjestäjien sekä muiden tahojen keräämään palaute- ja seurantatietoon.

Johdolla on tärkeä rooli henkilöstön, opiskelijoiden ja työelämän edustajien kannustamisessa ja tukemisessa toiminnan jatkuvaan kehittämiseen

Oppilaitoksissa on tärkeää ylläpitää kehittämismyönteistä asenneilmapiiriä.

Kehittämissuosituksset/pedagoginen toiminta

- **HOKS-prosessin toimivuutta tulee tarkastella ja kehittää säännöllisesti seuranta- ja arviointitiedon pohjalta**
- **Työpaikkaohjaajien ja opetus- ja ohjaushenkilöstön tehtävistä ja vastuista tulee sopia oppilaitosten ja työpaikkojen kesken. Lisäksi koulutuksen järjestäjien tulee varmistaa, että opiskelijat ja työpaikkaohjaajat saavat tarvitsemansa ohjauksen ja tuen työelämässä oppimisen aikana.**
- **Näyttöjen toteuttamista aidoissa työelämän tilanteissa tulee lisätä niissä liiketoiminnan perustutkinnon tutkinnon osissa, joissa oppilaitoksessa toteutettujen näyttöjen osuus on keskimääräistä korkeampi. Myös työelämän edustajien osallistumista oppilaitoksissa järjestettävien näyttöjen arviointiin tulee lisätä.**
- **Työpaikkaohjaajien ohjaus- ja arviointiosaamista tulee vahvistaa.**
- **Opettajia tulee tukea ja kannustaa osaamisen jatkuvaan kehittämiseen. Erityisesti opettajien työelämä- ja ammattialakohtaista osaamista tulee vahvistaa esimerkiksi työelämäjaksojen avulla.**
- **Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen tulee sitoa systemaattiseksi osaksi oppilaitosten käytännön toimintaa ja arjen prosesseja.**

Koulutuksen järjestäjien hyviä käytänteitä opettajien ja työpaikkaohjaajien osaamisen kehittämiseen

Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittämisen hyviä käytäntöjä	Työpaikkaohjaajien osaamisen kehittämisen hyviä käytäntöjä
<p>Koulutukset, verkko-opinnot, ajankohtaiswebinaarit</p> <p>Työyhteisössä vertaisoppiminen, osaamisen ja tiedon jakaminen, tiimi- ja työparityöskentely, mentorointi</p> <p>Työelämäyhteistyö ja työelämäjaksot</p> <p>Työhön liittyvät kehittämispäivät ja palaverit, infotilaisuudet ja perehdytysmateriaalit</p> <p>Verkostot muiden ammatillisen koulutuksen järjestäjien tai korkeakoulujen kanssa, benchmarkkaus, kv-jaksot, hankkeet ja asiantuntijaverkostot</p> <p>Itsenäinen osaamisen ylläpitäminen, omaehtoinen opiskelu, alan seuraaminen ja tiedon hakeminen</p>	<p>Säännöllinen yhteydenpito ja keskustelu työpaikkaohjaajien kanssa, asioiden läpikäyminen ohjaukskäynnillä tai HOKS-keskustelussa</p> <p>Henkilökohtainen ohjaus ja perehdytys, ohjaus yksilöllisen tarpeen mukaan</p> <p>Koulutukset, ryhmämuotoiset perehdytystilaisuudet, verkko-oppimisympäristöt, Teams-ohjaukset, aamukahvi-infot, työpaikkaohjaajien vertaistapaamiset</p> <p>Perehdytysoppaat, valmiit verkkomateriaalit (osaan.fi), koulutuksen järjestäjän nettisivuilla olevat ohjeet, videot, muistilistat</p>

Opiskelijoiden osaaminen

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Ammatillinen osaaminen ammatillisissa tutkinnoissa

Osaamista koskeva arviointiaineisto

Aineisto	n
Ammatillisten tutkinnon osien arvosanat	112 399
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden arvosanat	332 893
Koulutuksen järjestäjien ja työelämän edustajien arvio opiskelijoiden vahvuuksista ja kehittämistarpeista	55 (pt), 58 (at), 49 (eat)
Amis-palaute	8 435(pt), 2 588(at), 1 022 (eat)

Osaamisen vahvuuksia ja kehittämistarpeita koulutuksen järjestäjien ja työelämän edustajien arvioimana

Liiketoiminnan pt

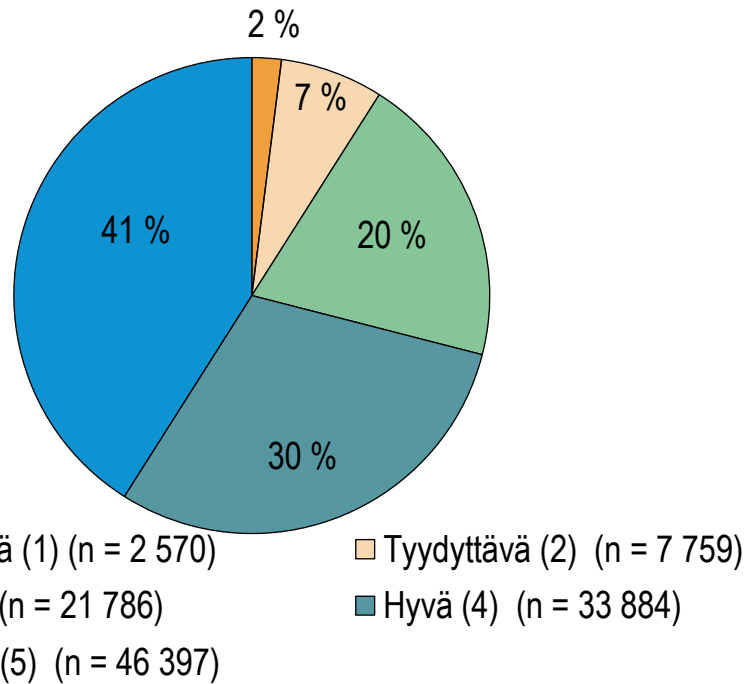
Osaaminen	Koulutuksen järjestäjien ja työelämän arvio
Keskeisiä opiskelijoiden ammattialakohtaisen osaamisen vahvuuksia	<ul style="list-style-type: none">• Kaupan alan perusosaaminen; keskeisten laitteiden, koneiden, ohjelmien ja sovellusten käyttö ja hallinta (97 mainintaa, n = 158)• Työturvallisuusosaaminen (34 mainintaa)• Teoriatiedon hallinta ja sen soveltaminen käytäntöön (17 mainintaa)• Prosessimainen työskentely (oman toiminnan suunnittelu, aikataulutus, toteutus ja arviointi) (16 mainintaa)
Keskeisiä opiskelijoiden ammattialakohtaisen osaamisen kehittämistarpeita	<ul style="list-style-type: none">• Teoriatiedon hallinta ja sen soveltaminen käytäntöön (30 mainintaa, n = 84 mainintaa)• Prosessimainen työskentely (oman toiminnan suunnittelu, aikataulutus, toteutus ja arviointi) (15 mainintaa)• Keskeisten laitteiden, ohjelmien ja sovellusten käyttö (10 mainintaa)
Keskeisiä opiskelijoiden osaamisen vahvuuksia elinikäisen oppimisen avaintaidoissa	<ul style="list-style-type: none">• Digitaidot (45 mainintaa, n = 180)• Oman osaamisen kehittämisen taidot (37 mainintaa)• Yhteistyötaidot (21 mainintaa)• Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen (17 mainintaa)• Yrittäjyysosaaminen (15 mainintaa)• Kestävän kehityksen osaaminen (13 mainintaa)
Keskeisiä opiskelijoiden osaamisen kehittämistarpeita elinikäisen oppimisen avaintaidoissa	<ul style="list-style-type: none">• Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen (39 mainintaa n = 199)• Oman osaamisen kehittämisen taidot (28 mainintaa)• Matemaattinen osaaminen (25 mainintaa)• Oma-aloitteisuus, vastuunottaminen omasta toiminnasta ja itseohjautuvuus (20 mainintaa)• Kulttuuriosaaminen (11 mainintaa)• Luonnontieteellinen ja teknologinen osaaminen (10 mainintaa)

Osaamisen vahvuuksia ja kehittämistarpeita koulutuksen järjestäjien ja työelämän edustajien arvioimana

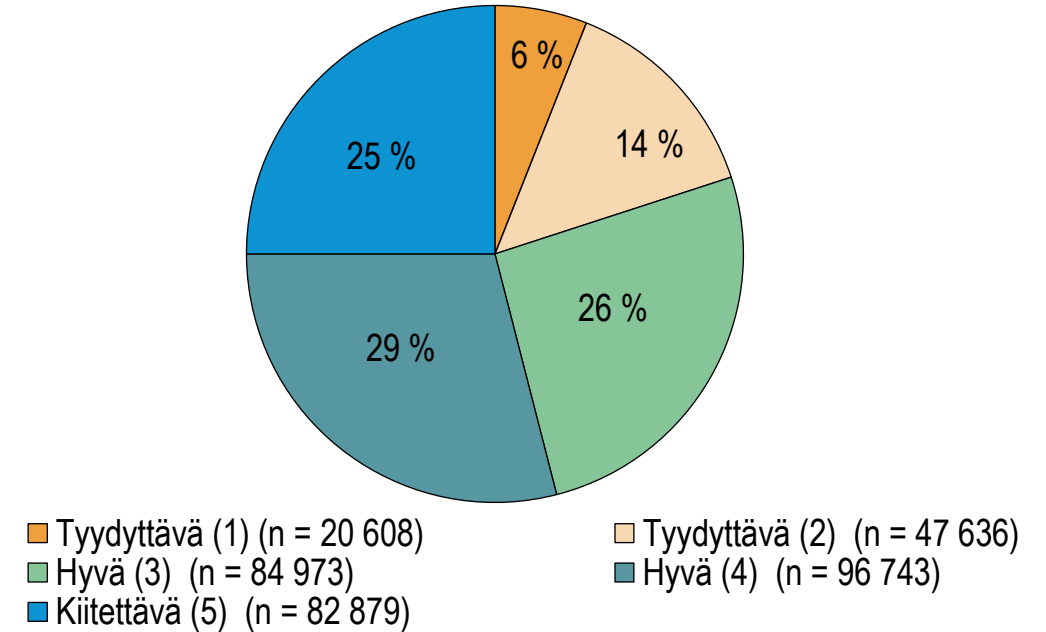
Osaaminen	Lähiesimiestyön ammattitutkinto	Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto
Keskeisiä opiskelijoiden ammattialakohtaisen osaamisen vahvuuksia	<ul style="list-style-type: none"> • Työryhmän/organisaation ohjaus- ja johtamistaidot • Prosessimainen työskentely • Työryhmän/organisaation toiminnan kehittäminen • Työturvallisuuteen liittyvä osaaminen • Perehdytysprosessien hallinta • Lainsäädännön tuntemus 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisaation prosessien hallinta • Prosessimainen työskentely • Johtamistaidot • Työkokemus, monipuolinen osaaminen sekä oman alan substanssiosaaminen
Keskeisiä opiskelijoiden ammattialakohtaisen osaamisen kehittämistarpeita	<ul style="list-style-type: none"> • Työryhmän/organisaation toiminnan jatkuva kehittäminen • Eri tietolähteistä saatavan tiedon hyödyntäminen kehittämisessä • Kokonaisuuksien hallinta • Itsensä johtaminen; ajankäytön hallinta, töiden priorisointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Itsensä johtaminen; ajankäytön hallinta, töiden priorisointi/delegointi
Keskeisiä opiskelijoiden osaamisen vahvuuksia elinikäisen oppimisen avaintaidoissa	<ul style="list-style-type: none"> • Osaamisen kehittämisen taidot • Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen • Digitaalinen osaaminen/digitaidot • Yhteistyötaidot • Tiedonhakutaidot 	<ul style="list-style-type: none"> • Osaamisen kehittämisen taidot • Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen • Digitaalinen osaaminen/digitaidot • Yhteistyötaidot
Keskeisiä opiskelijoiden osaamisen kehittämistarpeita elinikäisen oppimisen avaintaidoissa	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaalinen osaaminen/digitaidot • Kestävän kehityksen osaaminen/vastuullisuuteen liittyvä osaaminen • Yrittäjyysosaaminen • Kulttuuriosaaminen • Talousosaaminen (mm. talousasiat, budjetointi, kustannustietoisuus) • Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaalinen osaaminen/digitaidot • Kestävän kehityksen osaaminen/vastuullisuuteen liittyvä osaaminen • Yrittäjyysosaaminen • Kulttuuriosaaminen • Oman osaamisen jatkuva kehittäminen ja reflektointi

Osaaminen arvosanoilla mitattuina

Ammatilliset tutkinnon osat (näytöt)

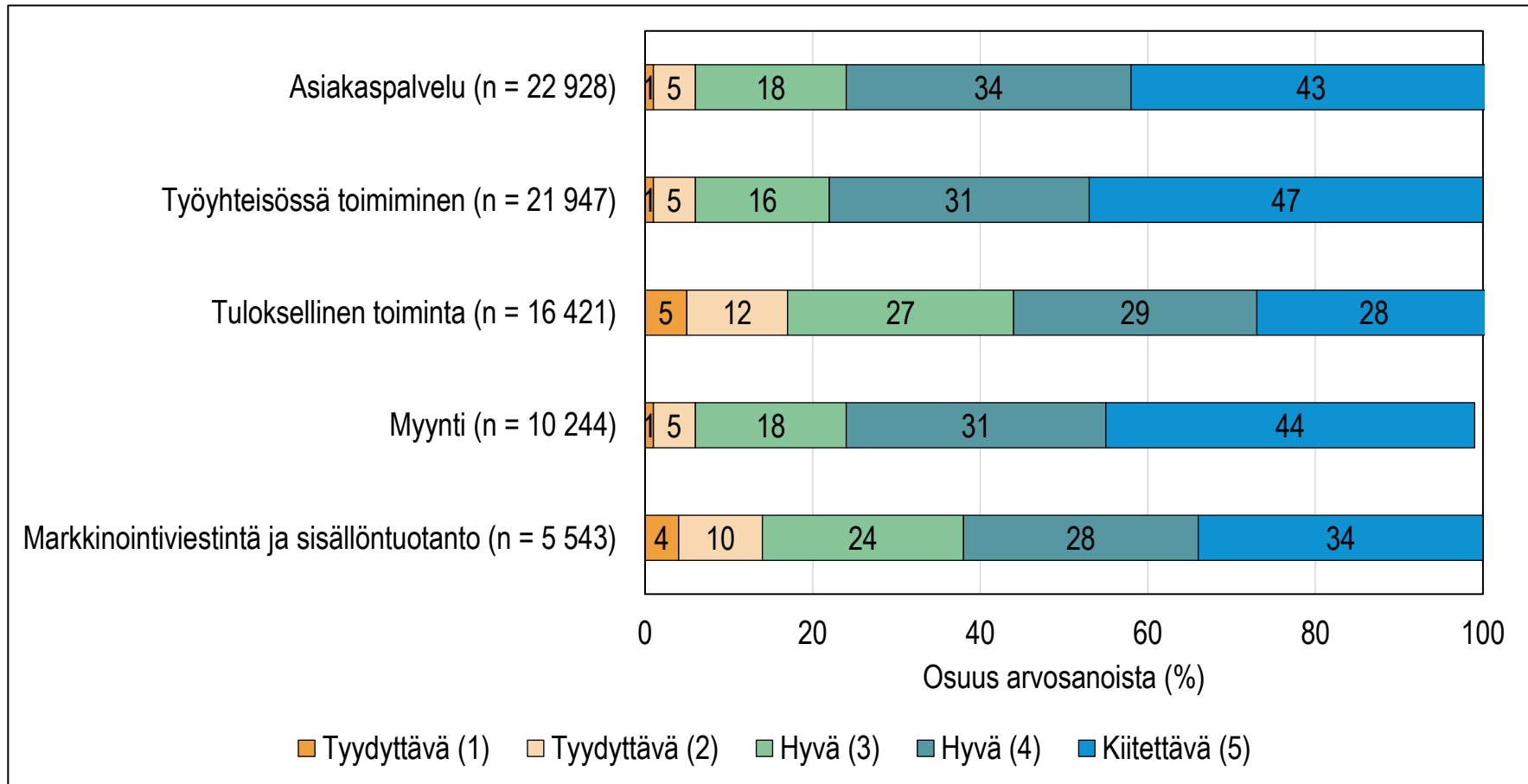

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet

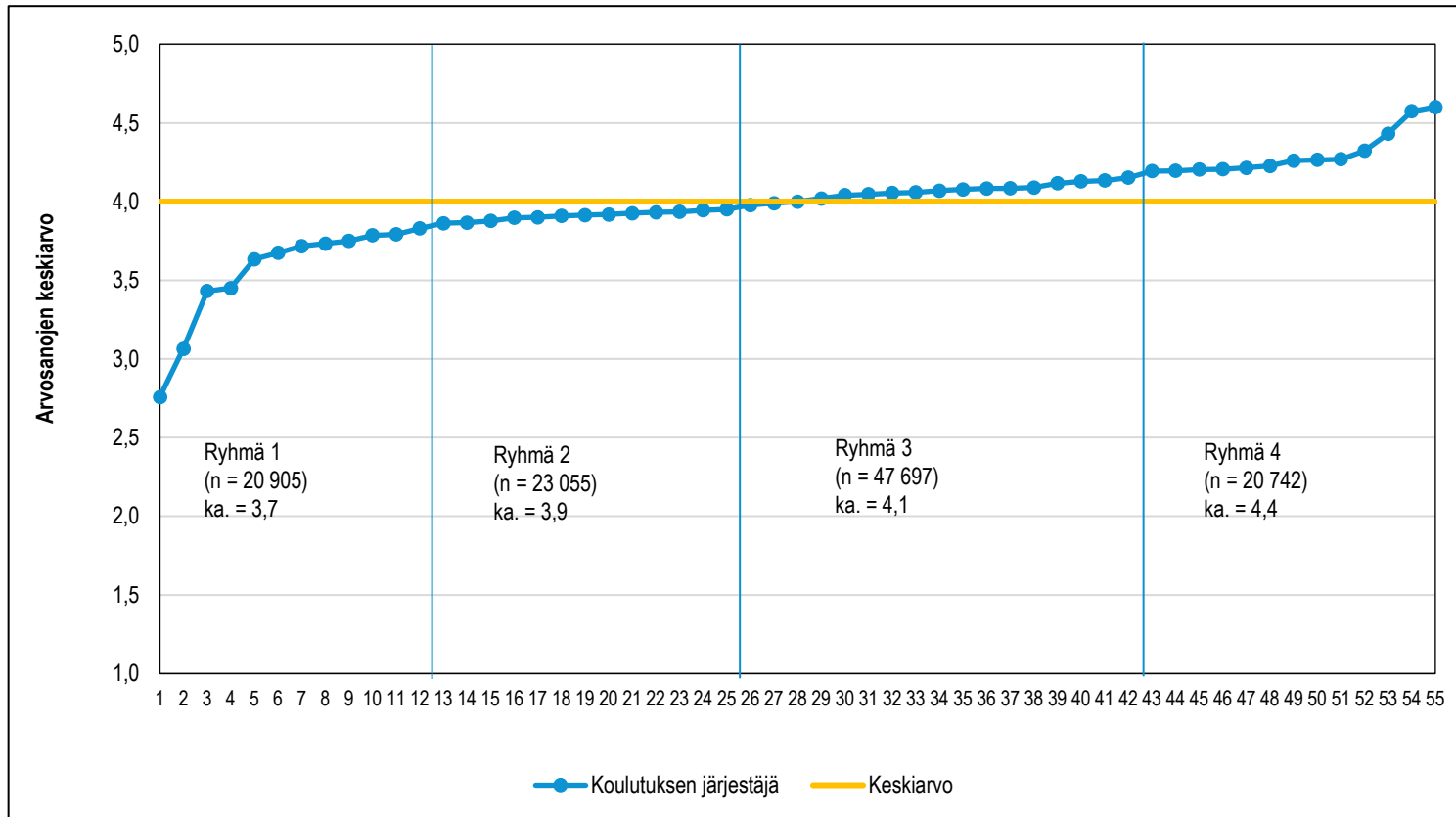
- Yleisin arvosana ammatillisista tutkinnon osista kiitettävä 5, yhteisten tutkinnon osien osa-alueista hyvä 4
- Arvosanoissa **ei ole juurikaan eroja** opiskelijan äidinkielen, koulutuksen järjestäjien sijainnin, koon ja opintojen suorituskielen (suomi/ruotsi/englanti) mukaan tarkasteltuna
- Arvosanoissa **oli eroja** opiskelijoiden iän, sukupuolen, erityisen tuen, koulutuksen järjestäjien sekä näyttöjen toteuttamis- ja arviointikäytäntöjen mukaan

Arvosanjakauma yleisimpien ammatillisten tutkinnon osien mukaan

- Kiitettäviä arvosanoja eniten *työyhteisössä toimiminen* ja *myynti* –tutkinnon osissa
- Tyydyttäviä arvosanoja eniten *tuloksellinen toiminta* ja *markkinointiviestintä ja sisällöntuotanto* –tutkinnon osissa

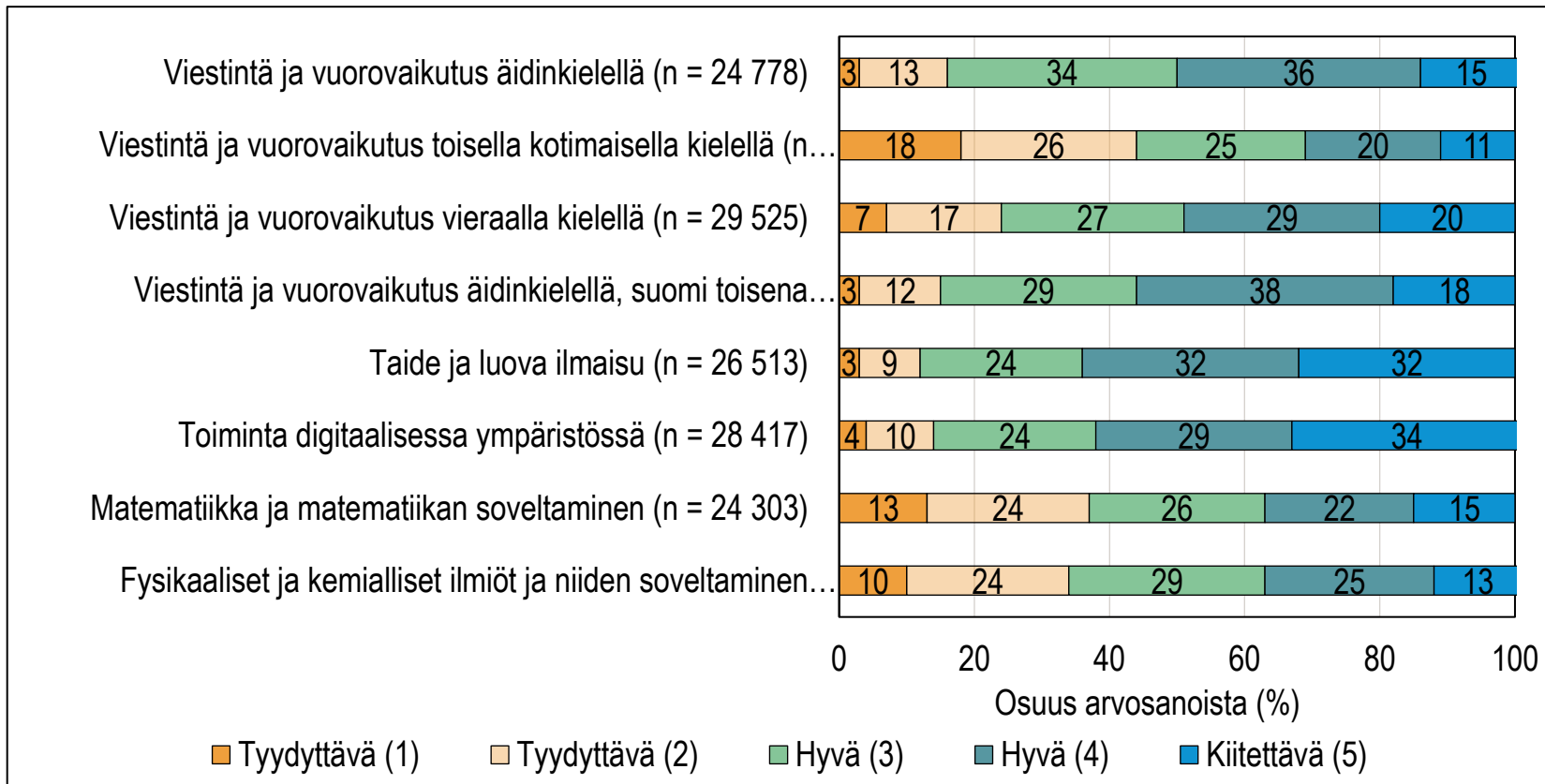
Ammatillisten tutkinnon osien arvosanojen keskiarvo koulutuksen järjestäjittäin

- Ääripääryhmien välillä eroa lähes yhden arvosanan verran (ka. 3,7-4,4)

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden arvosanjakaumat (%)

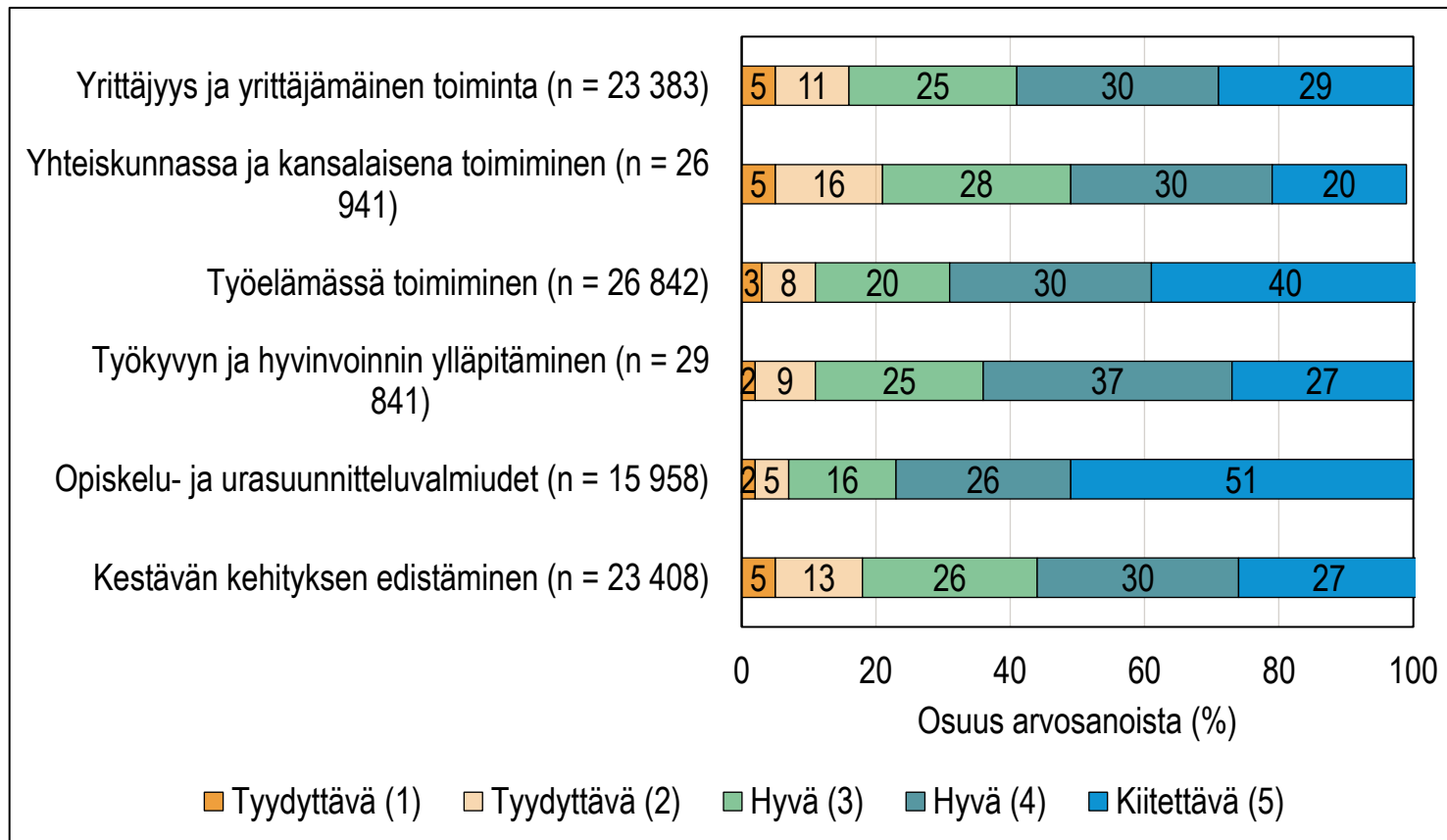
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen

- Parhaimmat arvosanat toiminta digitaalisessa ympäristössä sekä taide ja luova ilmaisu ja heikoimmat viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä - osa-alueissa
- Matematiikassa sekä fysiikassa ja kemiassa yleisin arvosana hyvä 3

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden arvosanjakaumat (%)

Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen

- Parhaimmat arvosanat opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet
- ja heikoimmat yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen - osa-alueissa

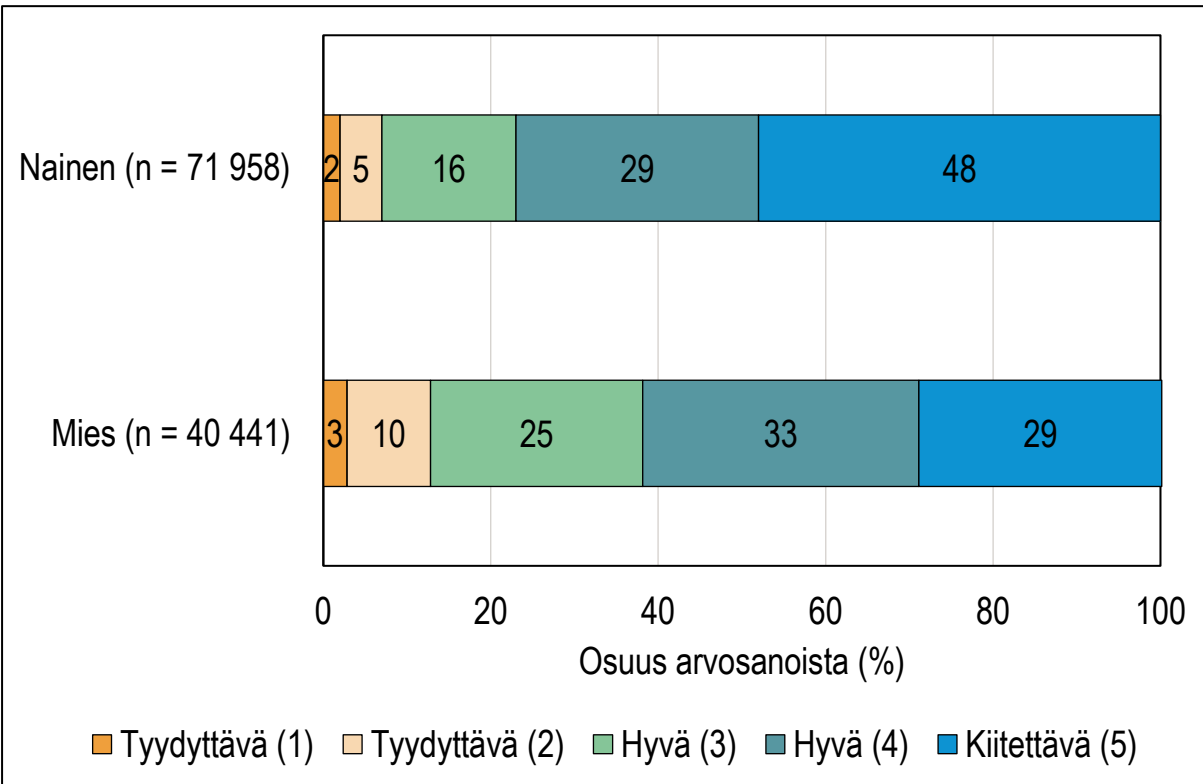
Arvosanojen tarkastelua taustamuuttujittain

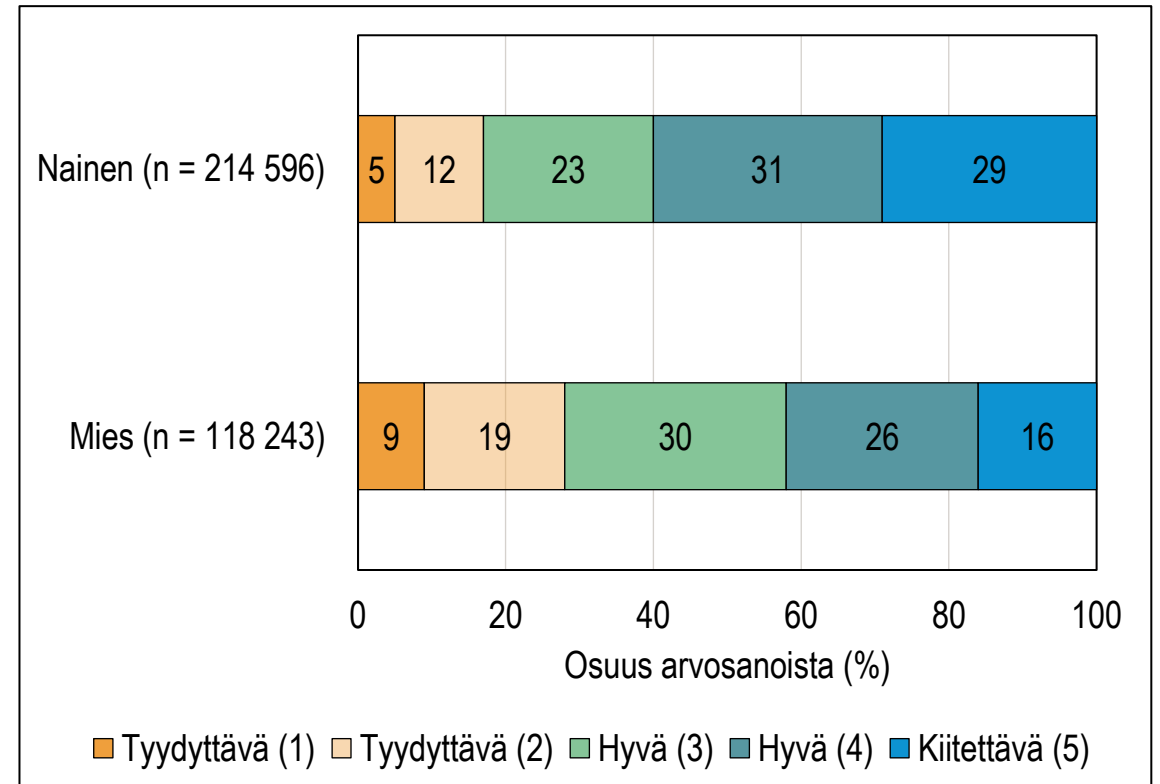
KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Arvosanojen erot sukupuolen mukaan

Ammatilliset tutkinnon osat

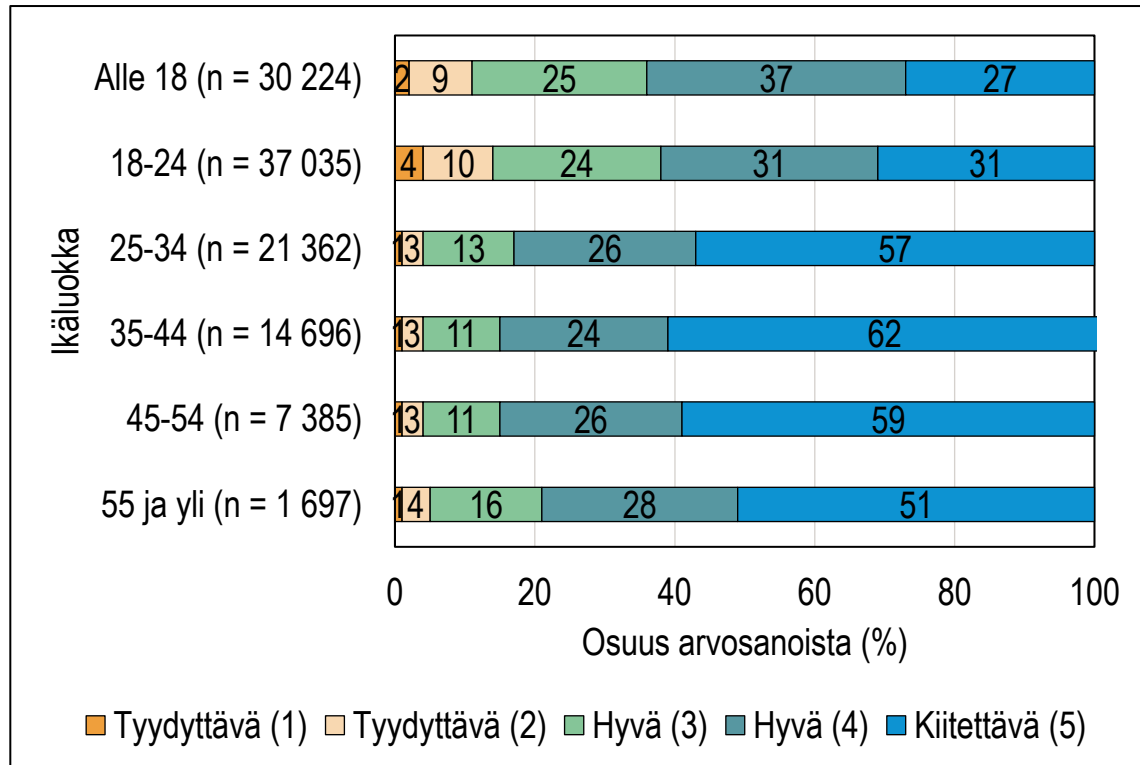

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet

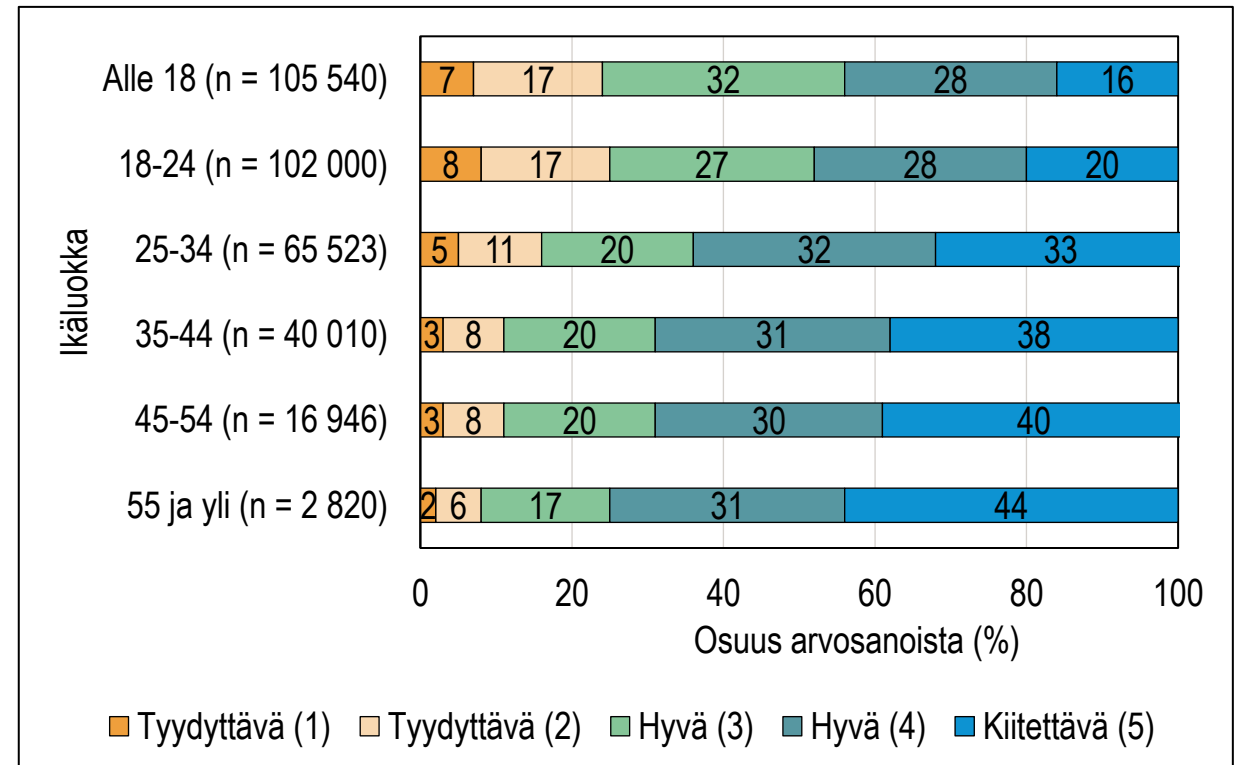

Arvosanojen erot ikäluokan mukaan

Ammatilliset tutkinnon osat

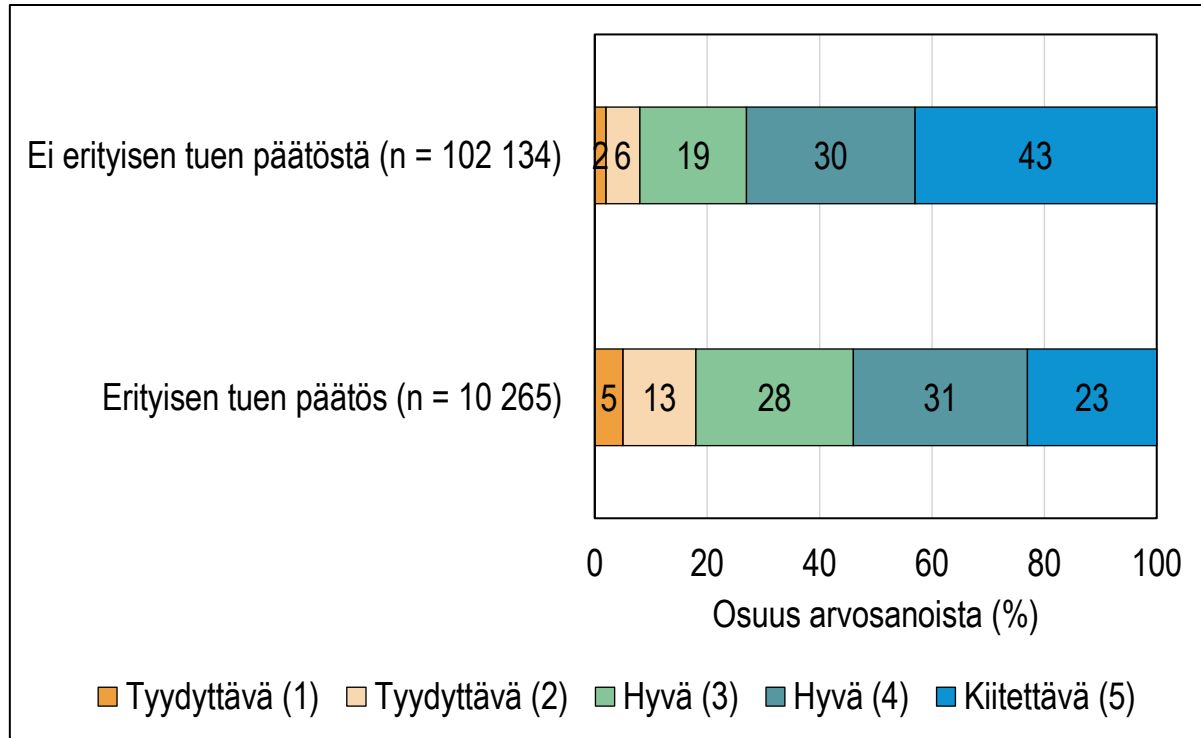

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet

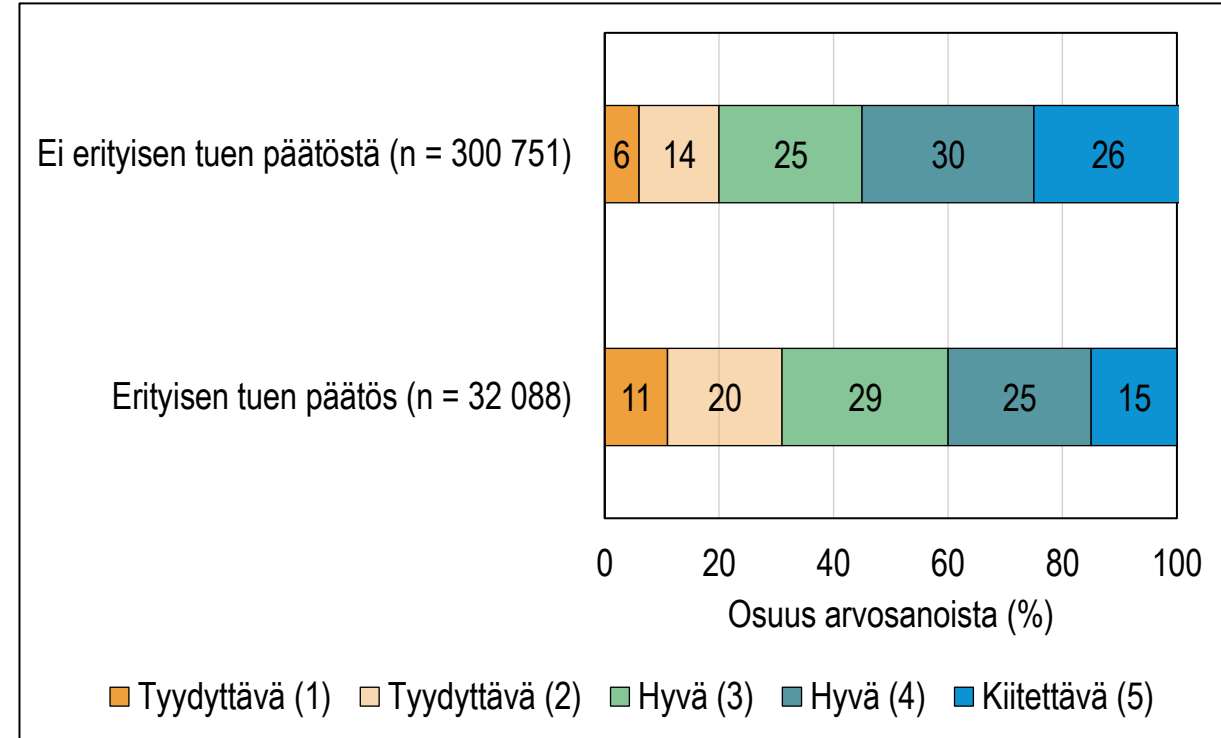

Arvosanojen erot erityisen tuen mukaan

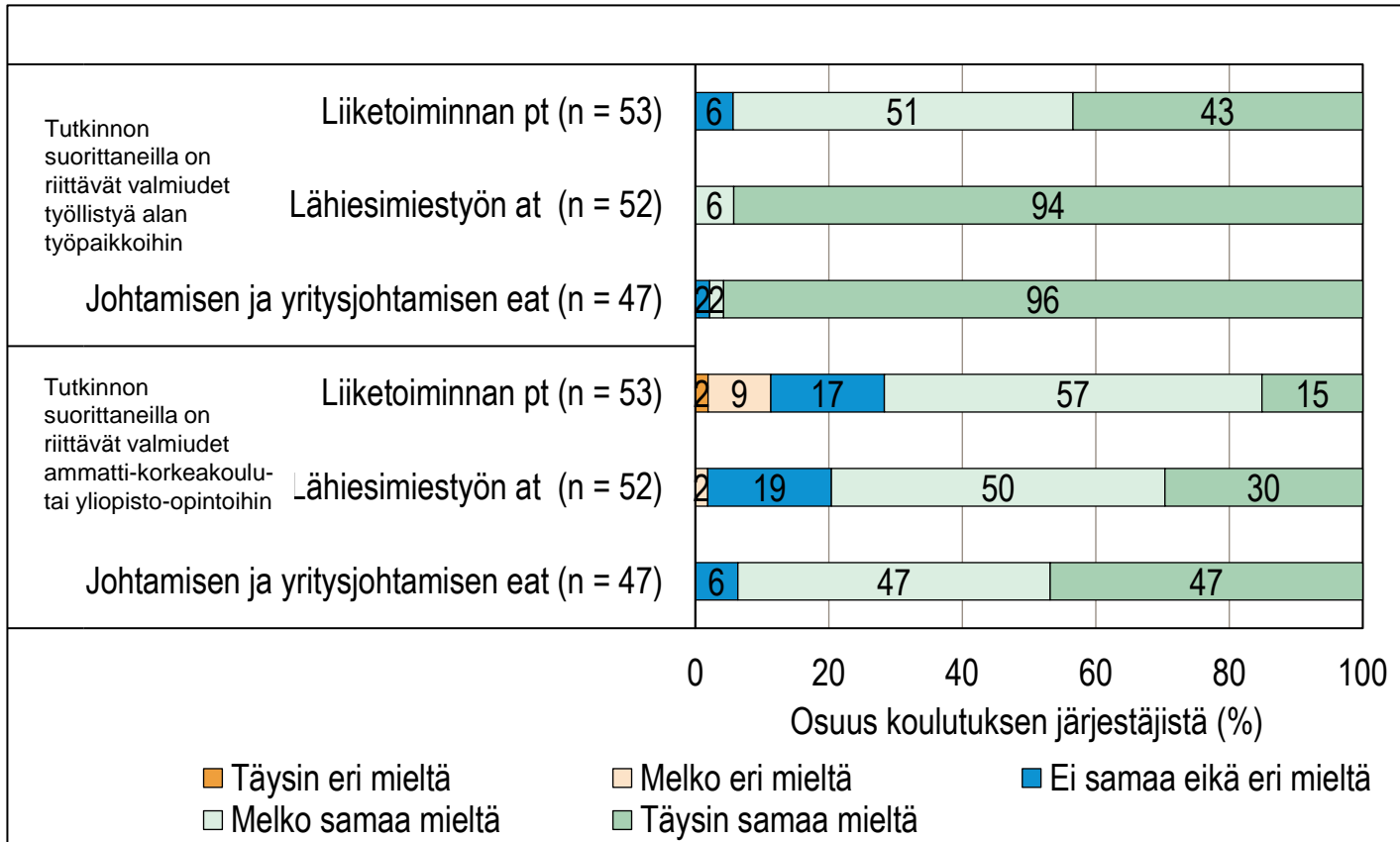
Ammatilliset tutkinnon osat

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet

Tutkinnon suorittaneiden valmiudet työllistymiseen ja jatko-opintoihin koulutuksen järjestäjien ja työelämän edustajien arvioimana

- Koulutus antaa hyvät valmiudet työelämään
- Kaksi järjestäjää arvioi perustutkinnon suorittaneiden valmiudet työllistymiseen melko riittämättömiksi
 - syinä mm. erot osaamisessa, motivaatiossa ja asenteissa
- Reilu kymmenes (11 %) koulutuksen järjestäjistä arvioi perustutkinnon suorittaneiden valmiudet riittämättömiksi jatko-opintoihin
 - riittävien jatko-opintovalmiuksien saavuttamisessa korostuvat motivaation merkitys sekä matemaattiset ja kielelliset valmiudet

Vuonna 2020 tutkinnon suorittaneista:
Pt: 68 % töissä, 10 % opiskelijoina, 14 % työttöminä
At & Eat: 95 % töissä, 2 % opiskelijoina, 2 % työttöminä vuosi valmistumisen jälkeen

Kehittämissuosituksia /osaaminen

- Liiketoiminnan perustutkinnon opiskelijoiden matemaattista ja viestintä- ja vuorovaikutusosaamista osana jatko-opintovalmiuksia ja ammattitaitoa tulee vahvistaa koulutuksessa
 - *Opintojen henkilökohtaistaminen*
- Lähiesimiestyön ammattitutkinnon ja johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon opiskelijoiden digitaitoja sekä vastuullisuuteen liittyvää osaamista tulee vahvistaa
 - *Teemojen/sisältöjen huomioiminen koulutuksessa ja näytöissä*

Miten liiketoiminnan perustutkinnon, lähiesimiestyön ammattitutkinnon ja johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon koulutusta tulisi kehittää arvioinnin tulosten perusteella?

Kommenttipuheenvuorot:

Opetusneuvos Taija Paasilinna, Opetushallitus

Opetusneuvos Minna Taivassalo, Opetushallitus

Rehtori Anna Mari Leinonen, Johtamisen ja isännöinnin työelämätoimikunta

Hyvät käytännöt

Henkilökohtaistamisella kohti parempia Yto-valmiuksia, koulutuspäällikkö Mika Orenius, Mercuria kauppapilaitos

Miten varmistamme ja kehitämme työpaikkaohjaajien osaamista? Kehitysjohtaja Satu Neuvonen, Tampereen aikuiskoulutuskeskus TAKK

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS